

Cíl: zajistit správný odběr žilní a kapilární krve po stránce metodické i technické a eliminovat tak vznik pozitivně či negativně falešných laboratorních výsledků u pacientů.

Správný postup při odběru žilní a kapilární krve

- Odběr venózní krve provádíme většinou ráno, nalačno (lačnění 10 hodin před odběrem), pacient by měl dostatečně pít (NEJÍST ALE PÍT).
- Odběr se provádí v klidu, u mírně natažené končetiny z kubitální žíly (ze žíly na hřbetu ruky pokud nelze jinak).
- Dezinfekci kůže nechat důkladně zaschnout.
- S končetinou necvičit, zatažení turniketu by nemělo být delší než 1 minutu a turniket uvolnit před zahájením odběru (zatažení co nekratší dobu a NE při odběru samotném).
- Vpich do žíly se provádí pod co nejmenším úhlem v ose průběhu žíly. Čím tenčí je jehla, tím větší je riziko mechanického poškození erytrocytů při odběru.
- Je-li v odběrové zkumavce protisrážlivé nebo stabilizační činidlo musí se dbát na to, aby množství odebrané krve bylo odpovídající, tj. po rysku označenou na zkumavce.
- U kapilárních odběrů je nutné nechat zaschnout dezinfekční činidlo a nemačkat tkáň k získání vzorku, používat lancety (jehla zraní, rána bolí a nekrvácí).
- Po odběru je nezbytné jednotlivé zkumavky promíchat pěti až desetinásobným šetrným převrácením.
- Žilní krev nenabíráme ze žil na končetině, kde má pacient zavedenou i. v. kanylu, do které kape infuzní roztok.

Chyby při odběru žilní a kapilární krve

Chyby při přípravě pacienta:

- Pacient **nelačnil** či **nepil**.
- Odběr byl **proveden v blízkosti vpichu infuze (nad kanylou)**.
- **Odběr z PŽK a CŽK** byl proveden bez dostatečného odsátí krve z PŽK či CŽK (min 10 ml).
- Odběr byl proveden po mimořádné fyzické zátěži pacienta.

Chyby při vlastním odběru:

- Dlouhodobé zatažení paže turniketem a cvičení končetinou.
- Nezaschnutí dezinfekčního roztoku (především u kapilárního odběru).
- Použití příliš tenké jehly (rozbití erytrocytů při vysoké rychlosti nasávání).
- **Prudké třepání zkumavkou po odběru místo PROMÍCHÁNÍ.**
- **Uskladnění plné krve** v mrazáku, v lednici u výparníku (promražení lokální) nebo na teplém místě (na slunci, poblíž tepelného zdroje).

Literatura:

J. RACEK a kol: *Klinická biochemie*, Galén, 2006, s. 27-28

T. ZIMA a kol: *Laboratorní diagnostika*, Galén, 2002, s. 2-5